

nebyla prý pronesena způsobem, by mohla vyvolati v posluchačích nepřátelské smýšlení proti republice, nýbrž spíše roztrpčení proti osobám obcházejícím zákon; obžalovaný prý jimi vysvětloval jen hospodářskou stísněnost pracujících lidí a kritisoval ostře, ale případně hospodářsky silné třídy, ale nehanobil republiku. Než ani toto provedení hmotně-právního zmatku nedrží se skutkových zjištění rozsudku, který vyslovil a náležitě odůvodnil, že obžalovaný svými výroky vytýká republice, že její zákony jsou dělány proti dělnictvu, že dělníci jsou utlačováni ve prospěch továrníků, že to republika trpí a podporuje; soud zjistil, že tyto skutečnosti, obžalovaným tvrzené, pravdě neodpovídají, a že byly způsobily vyvolati rozruch a pohoršení. Tato zjištění odůvodňují právní závěr, že obžalovaný hanobil republiku způsobem štvavým a způsobilým snížení její vážnosti i ohrožení obecný mír v ní. Poněvadž soud zjistil formálně bezvadně i subjektivní stránku viny výrokem, že obžalovaný hanobil republiku úmyslně a u vědomí, že jeho štvavá řeč může u posluchačů vyvolati nepřátelské smýšlení a tím ohrožení obecný mír, — odpovídá odsuzující výrok zjištěnému stavu věci i správnému použití zákona.

Čís. 4240.

Bylo-li pro trestný čin (pro nedovolené rozšiřování závadných le-táků) učiněno trestní oznámení proti několika osobám a proti některým z nich vydána před uplynutím promlčecí doby obsílka k zodpovědnému výslechu, působí tím nastalé přerušení běžícího promlčení podle § 40 zák. o tisku proti všem vinníkům, i proti těm, proti nimž nebyla obsílka vydána (§ 531 tr. zák.).

Dnem, kdy soud požádal předsednictvo senátu o souhlas ke stíhání obviněného senátora, staví se podle § 1 zák. čís. 126/1924 promlčecí doba až do dne, kdy soud úředně zvěděl, že nastala událost, jež má v zápětí, že onoho souhlasu k trestnímu stíhání není již zapotřebí (kdy bylo vydáno rozhodnutí presidenta republiky, jímž byl senát rozpuštěn).

(Rozh. ze dne 27. srpna 1931, Zm II 438/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jihlavě ze dne 25. srpna 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle čl. III. čís. 3 zákona ze dne 15. října 1868, čís. 142 ř. zák. a § 42 odst. 3 zákona na ochranu republiky.

D ů v o d y:

Zmatečnou stížností uplatňuje číselně důvody zmatečnosti čís. 8, 9 b) a 10 § 281 tr. ř., provádí však jen zmatek čís. 9 b) téhož zákonného ustanovení, nenaznačujíc, v čem by měly záležeti zmatky čís. 8 a 10.

Důvod zmatečnosti čís. 9 b) § 281 tr. ř. shledává stěžovatel v tom, že nalézací soud neprávem vynesl odsuzující rozsudek o činu, jehož trestnost prý pominula promlčením podle §§ 531 a 532 tr. zák., an čin — nedovolené rozšiřování závadných letáků, jichž obsah naplňuje skutkovou podstatu zločinu podle § 15 čís. 3 a přečinů podle § 14, čís. 1 a 5, podle § 15 čís. 2 a podle § 18 čís. 1 a 2 téhož zákona, a § 300 tr. zák. a čl. IV. zák. čís. 8/1863 — byl spáchán 24. června 1928 a obžalovaný od tohoto dne po dobu jednoho roku nebyl vzat trestním soudem do vyšetřování, aniž proti němu byla vydána obsílka, postavovací nebo zatýkácí rozkaz, a aniž byl jako obviněný již vyslechnut nebo zatčen. Nenastala prý ani okolnost, která by podle zákona promlčení přerušila nebo vyloučila; zmateční stížnost zejména neshledává důvod přerušení promlčení v tom, že krajský soud v Jihlavě požádal 31. ledna 1929 senát Národního shromáždění o souhlas ke stíhání obžalovaného, a dostal vyřízení, že obžalovaný pozbyl imunity rozpuštěním senátu dne 25. září 1929. Zmateční stížnost je na omylu. Hledíc k předpisům § 7 tr. zák., § 28 odst. 1 zákona o tisku ze dne 17. prosince 1862, čís. 6 ř. zák. z roku 1863 a čl. III čís. 3 zákona ze dne 15. října 1868, čís. 142 ř. zák., jest v souzeném případě otázku promlčení posuzovati podle § 40 zákona o tisku. Podle tohoto ustanovení mají sice co do promlčení trestného činu, spáchaného tiskopisem, vůbec platnost zásady trestního zákona; avšak, i když podle těchto zásad promlčení takového činu ještě nenastalo, je každé další stíhání vyloučeno, uplynulo-li od doby, co byl spis vydán nebo co bylo započato v tuzemsku s jeho rozšiřováním, šest měsíců, a nebylo-li po tuto dobu proti žádnému z vinníků zahájeno stíhání trestním soudem v tuzemsku, ač se tak mohlo státi, nebo nebylo-li v zahájeném řízení po takovou dobu pokračováno. V souzeném případě počala běžeti řečená šestiměsíční promlčecí lhůta dnem, kdy byl čin spáchán, tedy 24. června 1928. Podle trestních spisů krajského soudu v Jihlavě bylo pro tento trestný čin — pro nedovolené rozšiřování závadných letáků — podáno trestní oznámení proti čtyřem osobám, proti Čeňku D-ovi, Janu V-ovi, Josefu G-ovi a proti stěžovateli. Proti prvým třem jmenovaným osobám byla vydána dne 10. října 1928, tedy před uplynutím šestiměsíční promlčecí doby, obsílka k zodpovědnému výslechu. Tím bylo promlčení co do obviněných D-a, V-e a G-a podle § 531 tr. zák. přerušeno. Toto přerušení běžícího promlčení proti řečeným třem obviněným působilo však podle ustanovení § 40 zákona o tisku proti všem vinníkům, tudíž i proti stěžovateli, třebaže proti němu nebyla vydána obsílka (srov. Liszt, Lehrbuch des österreichischen Pressrechts, str. 309, a rozh. bývalého vídeňského zrušovacího soudu úř. sb. čís. 4221).

Po dni 10. října 1928 počala šestiměsíční promlčecí doba § 40 zákona o tisku běžeti znovu. Poněvadž stěžovatel byl v době spáchání činu členem senátu Národního shromáždění, požádal krajský soud v Jihlavě předsednictvo senátu Národního shromáždění v Praze o souhlas ke stíhání, což se stalo dne 31. ledna 1929. Podle výslovného ustanovení § 1 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 126 sb. z. a n. staví se v trestních věcech, v nichž je k zahájení trestního řízení proti členu Národního shro-

mázdění nebo k pokračování v něm potřebí souhlasu příslušné sněmovny, promlčení trestního stíhání ode dne, kdy bylo žádáno o souhlas ke stíhání, až do dne, kdy došla soudu neb úřadu, jenž o souhlas žádal, úřední zpráva o tom, že sněmovna o žádosti rozhodla, nebo do dne, kdy jejího souhlasu ke stíhání nebylo již zapotřebí. Z toho plyne pro souzený případ, že ode dne 31. ledna 1929, — kdy soud požádal předsednictvo senátu o souhlas ke stíhání stěžovatele, — byla promlčecí doba, běžící znova ode dne 10. října 1928, podle citovaného zákona stavena, a to až do dne 25. září 1929, kdy bylo vydáno rozhodnutí presidenta republiky, jímž byl senát Národního shromáždění rozpuštěn, čímž stěžovatel přestal býti členem senátu a pozbyl imunity, nastala událost, jež měla v zápleť, že souhlasu senátu k trestnímu stíhání stěžovatele nebylo již zapotřebí (srv. rozh. 3048 sb. n. s.). Budiž podotčeno, že podle dopisu ministerstva vnitra ze dne 16. listopadu 1929 nebyl stěžovatel při volbách do Národního shromáždění, konaných dne 27. října 1929, zvolen ani poslancem, ani senátorem. Po dni 25. září 1929, kdy měl soud možnost pokračovati v trestním řízení a prováděti další stíhací úkony, běžela promlčecí lhůta dále, ale byla přerušena dne 27. listopadu 1929 obesláním stěžovatele jako obviněného k zodpovědnému výslechu. Podle toho uplynuly tedy ze šestiměsíční promlčecí doby ode dne 10. října 1928 — kdy bylo promlčení přerušeno nejen proti ostatním obviněným, nýbrž i proti stěžovateli — do 31. ledna 1929, kdy bylo žádáno o souhlas ke stíhání stěžovatele, a kdy byla promlčecí doba stavena, 3 měsíce a 21 den, a od 25. září 1929, — kdy měl soud možnost pokračovati v trestním řízení — až do 27. listopadu 1929, kdy byla vydána proti stěžovateli obsílka k zodpovědnému výslechu, 2 měsíce a 2 dny, úhrnem tedy jen 5 měsíců a 23 dny. Z toho je patrné, že neuplynula ani promlčecí lhůta § 40 tiskového zákona, a že promlčení již z tohoto důvodu nenastalo, pročez není zapotřebí zabývatí se otázkou, jak by se měla věc, kdyby v souzeném případě platila obecná (jednorozční) lhůta promlčecí podle § 532 tr. zák., již se ve své zmateční stížnosti dovolává stěžovatel.

Čís. 4241.

Oprávnění zástupce chudých, zřízeného pro hlavní přelíčení, pomíjí skončením hlavního přelíčení; nového zástupce chudých k provedení zmateční stížnosti nelze zřídití, nežádal-li o to obžalovaný.

Zákon nepředpisuje, by byl obžalovaný poučen o právu žádati o zřízení obhájce chudých.

(Rozh. ze dne 28. srpna 1931, Zm II 257/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl v neveřejném zasedání stížnost obžalovaného proti usnesení krajského soudu v Nov. Jičíně z 10. července 1930, jímž byla odmítnuta zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku téhož soudu ze 6. června 1930.